

Το μαθησιακό περιβάλλον του παιδιού - Πολυάσχολοι γονείς

Επειδή πια είναι γνωστό σε όλους μας πως το παιδί γεννιέται από τη φύση του έξυπνο και ευφυές, το οποιοδήποτε πρόβλημα παρουσιαστεί όταν αρχίσει το σχολείο, πρέπει να μας απασχολήσει έντονα και έγκαιρα. Δεν υπάρχουν παιδιά που να βαριούνται.

Δεν υπάρχουν παιδιά που να μην παίρνουν τα γράμματα, δεν υπάρχουν "κακοί" μαθητές! Αυτές όλες οι "ταμπελίτσες" μπαίνουν αυθαίρετα στα παιδιά και λειτουργούν σαν άλλοθι για την πρόοδο του, ενώ κανονικά θα έπρεπε να ερευνήσουμε περισσότερο το "πρόβλημα" να μάθουμε τι το προκαλεί και να αναζητήσουμε λύσεις.

Το παιδί στο Νηπιαγωγείο συνήθως είναι ελεύθερο να μετακινείται, ασχολείται πολύ με κατασκευές, ζωγραφική, τραγούδι, παιχνίδια ενδιαφέροντος και ενθουσιασμού των παιδιών. Πρέπει να παλέψουμε να αποκτήσουν γρήγορα τη χαμένη τους εκτίμηση και αυτοπεποίθηση γιατί αν δεν ασχοληθούμε σοβαρά μ' αυτό το θέμα, είναι σίγουρο πως θα αποτύχουμε σ' όλους τους άλλους στόχους μας.

Τέλος θα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε καλά στο μυαλό μας πως δεν υπάρχουν μαθητές που δεν "παίρνουν" τα γράμματα. Απλά όλοι μπορούμε να μαθαίνουμε, αλλά ο κάθε ένας με το δικό του στυλ και το δικό του ρυθμό.

Άλλοι μαθαίνουν χρησιμοποιώντας πολύ την όραση "Οπτικοί τύποι", άλλοι χρησιμοποιώντας την ακοή "Ακουστικοί τύποι", άλλοι χρησιμοποιώντας την αφή, το άγγιγμα, την κίνηση "Κινησθητικοί τύποι". Δεν θα πρέπει επίσης να παραβλέψουμε ότι δεν έχουν όλα τα παιδιά τα ίδια ενδιαφέροντα και τις ίδιες ανάγκες. Άλλα παιδιά έχουν επίδοση στα σπορ, άλλα στα Μαθηματικά, άλλα στις γλώσσες, άλλα στη ζωγραφική, άλλα στις τέχνες και είναι χρέος δασκάλων και γονέων να τονίζουμε στα παιδιά τις ικανότητες τους, τι μπορούν να κάνουν, όχι τι δεν μπορούν. Να μην τα συγκρίνουμε με άλλα παιδιά που έχουν άλλα ενδιαφέροντα αλλά αφού ανακαλύψουμε το ενδιαφέρον του παιδιού μας, να το στηρίξουμε, να το βοηθήσουμε, να του πολλαπλασιάσουμε τα κίνητρα για να γίνει ό,τι θέλει στη ζωή του άρα για να διατηρήσει την ευτυχία του και τον ενθουσιασμό του.

Το μαθησιακό περιβάλλον του παιδιού

Τα παιδιά γεννιούνται ευφυή και εναπόκειται στους δασκάλους και στους γονείς να αναπτύξουν ή να πνίξουν αυτήν την ευφυΐα. Αλήθεια κατανοούμε εμείς οι γονείς και οι δάσκαλοι την ευθύνη που έχουμε στα μικρά παιδιά; Εμείς θα είμαστε οι αίτιοι αν το παιδί χάσει τον αυθορμητισμό του, την εξυπνάδα του, την αντίληψη του. Εμείς και το εκπαιδευτικό μας σύστημα! Είναι κοινό μυστικό ότι κάθε ένας έχει διαφορετικό τρόπο για να προσλαμβάνει πληροφορίες και για να μαθαίνει πράγματα. Ο βασικός όμως ρόλος του δασκάλου είναι να μάθει στο παιδί πως θα μαθαίνει και πως θα σκέπτεται. Να μάθει πως λειτουργεί ο εγκέφαλος και πως λειτουργεί η μνήμη. Κι αυτά θα γίνουν με μια χαρούμενη και διασκεδαστική διαδικασία.

Ο δάσκαλος πρέπει να έχει την ικανότητα να ενθουσιάζει το παιδί με την υπέρτατη χαρά της μάθησης. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να ενθαρρύνουμε το παιδί να "χτίσει" την αυτοεκτίμηση του γιατί έτσι μόνο θα μπορέσει να αναπτυχθεί. Πρέπει επίσης να εμπλέκομε το παιδί στη διαδικασία της μάθησης, να το αφήνουμε να συμμετέχει σ' όλα τα δρώμενα στην τάξη, να έχει άποψη ακόμα και για τη διακόσμηση της τάξης του. ...

Το παιδί είναι εξαιρετικά ευεπηρεάστο και απορροφά πληροφορίες απ' όλα όσα συμβαίνουν γύρω του. Πρέπει λοιπόν εμείς οι δάσκαλοι να δημιουργούμε ένα περιβάλλον που να διευκολύνει τη μάθηση. Χρώματα, χαρούμενες αφίσες, λέξεις, εικόνες, βοηθούν πολύ αφού

το μεγαλύτερο μέρος της μάθησης είναι υποσυνείδητο, τα παιδιά μαθαίνουν χωρίς να σκέφτονται συνειδητά. Η ατμόσφαιρα στην τάξη πρέπει να είναι θετική, να μην είναι απειλητική, να καλωσορίζει τα παιδιά, να τους δημιουργεί κλίμα χαλάρωσης και ευφορίας.

Η μουσική επίσης στην τάξη, ιδιαίτερα όταν τα παιδιά ασχολούνται με κάποια δραστηριότητα επιφέρει ένα είδος χαλάρωσης όπου ναι μεν το σώμα είναι χαλαρό αλλά ο νους είναι συγκεντρωμένος και έτοιμος να λάβει πληροφορίες. Η μουσική χαλαρώνει αλλά και δραστηριοποιεί προσφέροντας ταχύτεροι τρόπους μάθησης.

Όσο για το δάσκαλο, αυτός πρέπει να βγει από τον κύκλο της διάλεξης, πρέπει να βγει από τον πρωταγωνιστικό ρόλο που έχει στην τάξη, πρέπει απλά να ενεργοποιεί, να διευκολύνει, να εξασκεί, να παρακινεί να ενορχηστρώνει. Πρέπει να προκαλεί τη φαντασία και την περιέργεια των παιδιών, να δημιουργεί εκπλήξεις, να δίνει κίνητρα και να εκμαιοεί πρωτίστως αντί να παρέχει άμεσα την πληροφορία.

Το παλιό μοντέλο του δασκάλου που είναι ο κυρίαρχος της τάξης και θέλει τα παιδιά να κάθονται ήσυχα, να μην ρωτούν, να μην κινούνται, η παθητική λεγόμενη διδασκαλία, έχει περάσει ανεπιστρεπτή. Το παιδί, πια, είναι σίγουρο, πως μαθαίνει με την πράξη, αγγίζοντας, μυρίζοντας, τρέχοντας, ρωτώντας, κάνοντας πειραματισμούς, συμμετέχοντας και έτσι πράγματι μαθαίνει με εκπληκτικά γρήγορο ρυθμό! Σπάνια πρέπει να υπάρχει σιωπή στην τάξη. Η επαφή και η επικοινωνία είναι συστατικά μιας χαρούμενης ατμόσφαιρας. Άλλωστε η αναζήτηση, αμφισβήτηση, ανακάλυψη, μάθηση νέων πραγμάτων απαιτούν έκφραση!

Αν τώρα πέρα από τη σχολική αίθουσα, οι γονείς φροντίσουν το δωμάτιο που μελετά το παιδί του\$ να είναι γεμάτο χρώματα, χαρούμενες αφίσες, λέξεις, εκφράσει, εικόνες, αν συζητούν μαζί του και απαντούν σε όλες τις ερωτήσεις του, τότε ένα είναι περισσότερο κι από σίγουρο ότι η μάθηση του παιδιού θα αναπτυχθεί, θα επιταχυνθεί, θα απογειωθεί!

Υπερπροστατευτικοί γονείς

θα πρέπει ίσως από την αρχή να ξεκαθαρίσω πως δυστυχώς σ' αυτό το ρόλο πρωταγωνίστρια είναι η μητέρα κυρίως. Ελάχιστοι πατέρες έχουν αυτή την εμμονή, όμως δυστυχώς κι αυτοί οι ελάχιστοι, τις περισσότερες φορές ξεπερνούν και τις εμμονές της μητέρας.

Γνωρίζω μητέρες που άθελα τους ίσως δε βοηθούν καθόλου στην εξέλιξη της ατομικότητας του παιδιού τους. Μητέρες που θα προτιμούσαν το παιδί τους να παραμείνει μικρό, αδύναμο και εξαρτημένο, ώστε να έχει πάντα την ανάγκη τους. Μητέρες που δεν αφήνουν ούτε τόσο δα χώρο για να ανοίξει το παιδί τα δικά του φτερά.

Μητέρες που θέλουν να τα κάνουν όλα εκείνες, γιατί είτε δεν θέλουν να κουραστεί, είτε δεν του έχουν εμπιστοσύνη, γιατί στα μάτια τους το παιδί παραμένει παιδί, είτε γιατί έτσι νομίζουν πως κατοχυρώνουν τη θέση της Μάνας, είτε ακόμα γιατί θέλουν, περιμένουν, επιθυμούν να ακούσουν ένα ευχαριστώ από το παιδί . Πόση σπατάλη χρόνου αλήθεια! Πόση ζημιά αλήθεια θα προκαλέσει μια τέτοια τακτική στο παιδί! Παιδιά που ζουν με υπερπροστατευτικές μητέρες παύουν να αναπτύσσουν την ατομικότητα τους, παύουν να επιθυμούν, παύουν να πιστεύουν στον εαυτό τους, δημιουργούν τάσεις υποταγής, γίνονται άπειρα, παραμένουν ανώριμα, μαθαίνουν να βασίζονται πάντα σε κάποιον άλλο και ποτέ στις δικές τους δυνάμεις.

Δεν είναι δύσκολο να αντιληφθεί κανείς αυτές «5 μητέρες από την πρώτη στιγμή. Συζητούν για τα παιδιά τους και χρησιμοποιούν α' πληθυντικό πρόσωπο "Σήμερα δεν διαβάσαμε καλά.....Μη μας μαλώσετε... θέλουμε να σας ζητήσουμε κάτι αλλά ντρεπόμαστε" κι όλα αυτά μπροστά στο παιδί, το οποίο δε μιλάει καθόλου, παραμένει άηχο, άσμο, άβουλο γιατί του έχουν σωθεί οι επιθυμίες του, δεν έχει άποψη, το καλύπτει η μαμά του, εκείνη έχει άποψη, έχει αιτήματα, εκείνη μόνο ξέρει τι είναι καλό για το παιδί «Αλήθεια ποιος μπορεί εύκολα να πείσει αυτές τις μητέρες πως έχουν λάθος χρησιμοποιήσει τη Μητρική Αγάπη; Δύσκολο πολύ δύσκολο!

Εκείνες πιστεύουν πως η προστασία του παιδιού τους είναι το ιερότερο καθήκον τους! Ναι, αλλά η υπερπροστασία τα πνίγει! Αυτό πρέπει να το καταλάβουν! Το άδειασμα της αγάπης και της φροντίδας πάνω στα παιδιά, δημιουργεί στα παιδιά ανυπόφορα σημάδια πολλές φορές. Πρέπει να τ' αφήσουμε να "μεγαλώσουν".

Πρέπει να βλέπουν σωστές τακτικές και όχι να ακούν κηρύγματα! Πρέπει να συζητάμε τα "θέλω τους" κι όχι να επιβάλλουμε τα "πρέπει μας". Πρέπει να τα βοηθήσουμε να εκπληρώσουν τις "επιθυμίες" τους κι όχι τις δικές μας. Πρέπει να ανατρέφομε τα παιδιά μας ευρισκόμενοι διακριτικά μα αποτελεσματικά δίπλα τους κι όχι να τα πνίγουμε με τη δική μας "γιγάντια" παρουσία, θέλουν αέρα τα παιδιά, θέλουν να αναπνεύσουν, θέλουν να μάθουν να διεκδικούν πράγματα για τον εαυτό τους, θέλουν να έχουν το δικαίωμα να εκφράσουν τη χαρά τους, την αγανάκτηση τους, το θυμό τους, χωρίς η μητέρα να

προβάλλει εκείνο το "Τόσες θυσίες κάνω για σένα κι εσύ δεν είσαι ευχαριστημένος".

Δεν βοηθάμε έτσι τα παιδιά μας καθόλου, δεν βοηθάμε ούτε καν τους εαυτούς μας μ' αυτή την τακτική. Εμείς οι μητέρες νομίζουμε πως κάνουμε το καλύτερο για τα παιδιά μας και περιμένουμε έστω ένα "ευχαριστώ" και εκείνα αν μιν αντιδράσουν σ' αυτήν την υπερπροστασία, οι μητέρες αποπροσανατολίζονται, χάνονται, πιστεύουν πως το παιδί τους θα γίνει "αναρχικό" θα αποτύχει, θα χαθεί. Αν πάλι δεν αντιδράσουν τα παιδιά, η μητέρα στην άγνοια της θεωρεί πως "πέτυχε" στην ανατροφή "υπάκουων" παιδιών. Τα παιδιά όμως αυτά είναι πολύ πιθανόν να εκδηλώσουν άσχημα αποτελέσματα και συμπεριφορές αργότερα.

Ας είναι η ανταμοιβή μας η υγιής εξέλιξη των παιδιών μας λοιπόν, την οποία θα βοηθήσουμε ευρισκόμενοι διακριτικά δίπλα τους, κι α\$ ξεχάσουμε τις θυσίες που κάνουμε για αυτά και την ανάγκη του "ευχαριστώ" που υποσυνείδητα δημιουργούμε!

Πολυάσχολοι γονείς

Υπάρχουν γονείς που είναι πολυάσχολοι από ανάγκη επιβίωσης και άλλοι που είναι πολυάσχολοι γιατί φιλοδοξούν μια καριέρα άλλοτε προσιτή και εφικτή κι άλλοτε πέραν των δυνατοτήτων τους. Τα "θύμα" όμως και στις δυο περιπτώσει είναι πάντα το "παιδί". Το παιδί που άλλοτε παραμελείται, άλλοτε πιέζεται, άλλοτε μεγαλώνει ερήμην των γονέων του, άλλοτε νοιώθει εντελώς μόνο κι άλλοτε δημιουργεί "φαντασιώσεις" ή έξυπνα "κόλπα" για να καλύψει το κενό που δημιουργεί η "απουσία" των γονέων του. Έξω από το σπίτι το διακρίνει είτε μια "περιττή" σεμνότητα, μια ηττοπάθεια, μια αδιαφορία, είτε μια αλλοπρόσαλλη συμπεριφορά, μια επιθετικότητα, χωρίς φανερή αιτία.

Και στις δύο περιπτώσεις το παιδί είναι το μόνο που δε φταίει. Το λάθος είναι δικό μας, εμάς των γονέων που αγνοούμε επικίνδυνα τις πραγματικές ανάγκες του παιδιού και αναλωνόμαστε σε άλλου είδους δραστηριότητες.

Το περίεργο δε είναι, πως δεν καταλαβαίνουμε γιατί τα παιδιά μας έχουν αλλόκοτη συμπεριφορά αφού φροντίζουμε να μην τους λείπει τίποτα. Δεν κατανοούμε γιατί τα παιδιά μας δεν αριστεύουν στο σχολείο αφού πληρώνουμε τόσα χρήματα στα ιδιαίτερα. Δεν

κατανοούμε την "αχαριστία" τους αφού εμείς τόσα κάνουμε γι' αυτά. Αλήθεια πότε ήταν η τελευταία φορά που όλη η οικογένεια κάθισε έστω στο τραπέζι της Κυριακής για γεύμα και κουβεντούλα; Πότε ήταν η τελευταία φορά που παρά την κούραση μας βρήκαμε χρόνο να ρωτήσουμε το παιδί μας πώς ήταν η μέρα του; Πότε ήταν η τελευταία φορά που διαβάσαμε μαζί ένα βιβλίο; Που το ρωτήσαμε για τους φίλους του και τους δασκάλους του; Που του επιτρέψαμε να μας μιλήσει για τα ενδιαφέροντα του, για τις ανησυχίες του, τα προβλήματα του;

Οι πολυάσχολοι γονείς θεωρούν πως με τα "δωράκια" και το χρήμα καλύπτουν όλες τις ανάγκες του παιδιού. Του καλύπτουν τις εφήμερες ανάγκες του, ίσως το χαροποιούν προσωρινά, η ψυχή ίου όμως μένει άδεια, η ανατροφή του μένει στα χέρια ξένων ή στην καλύτερη περίπτωση στον παππού και τη γιαγιά οι οποίοι κάνουν ότι μπορούν αλλά ποτέ δεν αντικαθιστούν τους γονείς! Κι αν ποτέ θέλουμε να επικοινωνήσουμε με τους πολυάσχολους γονείς για να ενημερώσεις για την πρόοδο και τη συμπεριφορά του παιδιού μέσα στην τάξη "πέφτεις" πάνω στην κυρία που "φροντίζει" το παιδί ή στην κυρία που "καθαρίζει" το σπίτι ή στη γιαγιά που συνήθως είναι βαρύκοη και κλείνουμε το τηλέφωνο με βαθιά απογοήτευση!

Κι όμως όλα μπορούν να γίνουν πιο σωστά, πιο απλά, πιο ανώδυνα! Το παιδί δεν χρειάζεται ποσοτικό χρόνο παρουσίας των γονέων, άλλωστε τις περισσότερες ώρες λείπει και αυτό από το σπίτι. Χρειάζεται ποιοτικό χρόνο μαζί τους. Αν οι γονείς αφιέρωναν χρόνο μετά τη δουλειά τους να συνομιλήσουν με το παιδί, να του δείξουν πως είναι εκεί κοντά του, να ενθουσιαστούν με τα επιτεύγματά του στο σχολείο, να ακούσουν τις απορίες και τις ανησυχίες του, το παιδί όχι μόνο δεν θα ένοιωθε κενό στην ψυχή του, αλλά αντίθετα θα ωριμάζε γρηγορότερα, θα γινόταν πιο υπεύθυνο, πιο σωστό και θα κατανοούσε πλήρως τις δραστηριότητες του κάθε μέλους της οικογένειας χωρίς να νοιώθει μοναξιά και στέρηση.